

KIDRIČEVO
3. XII. 98
2323
POSTA SLOVENIJA
03100

A **ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA**
KNJIŽNICA
Trg svobode 1
2250 PTUJ

Časopis družbe Talum, d.d., Kidričevo

november 1998 / šte. 9 / leto XXXV

Čistitamo vam ob prazniku tovarne

M i n d o g o d k i

Pretekli tedni so bili v znamenju planiranja za leto 1999. Bilo je veliko dogovarjanj, usklajevanj in včasih tudi prepričevanj, da je nastalo tisto, kar je moralo. Ne premalo in ne preveč in seveda pravočasno.

Ko bo svoje povedal še nadzorni svet, bomo o planu pisali tudi v Aluminiju. K pogovoru za naslednjo številko smo že povabili magistro Lidijo Hazabentovo, vodjo službe za plan in analize.

Dobili smo novega doktorja tehniških znanosti s področja elektrotehnike. Vodja delovne enote Elektrolize Zlato Čuš je oktobra uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo z naslovom Stabilnost delovanja elektrolizne celice za pridobivanje aluminija ob uporabi različnih katodnih materialov. Intervju je pripravil njegov nekdanji sodelavec Ivo Ercegovič.

19. novembra smo v restavraciji v Kidričevem gostili naše nekdanje sodelavce - upokoјence Taluma.

Ob tovarniškem prazniku, 21. novembru, smo podelili jubilejne listine tistim, ki so v družbi Talum 10, 20 in 30 let. Zanimivo, da smo postali zelo mlada družba, saj imamo letos le enega sodelavca, ki je dobil listino za 30 let prizadevnega in uspešnega dela v Talumu, 47 sodelavcev je listino dobilo za 20 let dela v Talumu, 10 let delovne dobe v Talumu pa je dopolnilo 93 sodelavcev.

21. novembra smo odprli vrata vsem, ki so želeli videti, kako nastaja aluminij.

24. novembra je predsednik uprave mag. Danilo Toplek podelil najvišje priznanje Taluma, zlatega metulja. Dobili so ga: Vladimir Predikaka, Ivan Bauman, Venčeslav Škerget in Jože Kuserbanj, za posebne dosežke izredno tudi predsednik uprave.

V Talumu se nenehno izobražujemo. Trenutno zelo resno potekajo tečaji angleškega jezika v prvi, drugi in tretji stopnji ter tečaj poslovne angleščine in konverzijski tečaj italijanskega jezika. Novost je učenje angleščine s pomočjo računalnika in zgoščenk. Tisti, ki ste morda spregledali že objavljeno informacijo, pa vas ta oblika učenja zanima, pokličite Marijo Trčko v službo za informatiko. Učenje namreč poteka v njihovi računalniški učilnici, CD pa si je mogoče izposoditi tudi na dom.

Izobraževanje bi lahko rekli vsaki novi izkušnji. Te sta prav gotovo izmenjala naša sodelavca Toni Verdenik in Igor Toplak, ki sta kar nekaj časa preživela v Grenoblu v Franciji kot predstavnika Taluma. V pogodbi o posodobitvi računalniškega vodenja hale C je predvideno aktivno sodelovanje Talumovih strokovnjakov (skupaj kar devet mesecev).

Talum je kot pokrovitelj sodeloval pri zanimivi razstavi Dekleta in šola, ki jo je na ptujskem gradu 22. oktobra 1998 odprl predsednik države Milan Kučan.

Na poti proti Ptuj se je za kratek čas ustavil na haldi v Kidričevem, kjer si je z zanimanjem ogledal "zeleni del" in se fotografiral ob drevesu, ki ga je zasadil pred štirimi leti.

Milan Kučan na odlagališču rdečega blata

Dr. Marjeta Ciglencečki na razgovoru o fotografiji s Stojanom Kerblerjem

Dan po razstavi je na simpoziju s temo izobraževanje in zaposlovanje žensk nekoč in danes v družbi dr. Mace Jogan, Vere Kozmik in mnogo drugih strokovnjakin ter strokovnjakov (ti so bili v manjšini) s tega področja z referatom sodelovala tudi članica uprave Taluma Brigita Ačimovič, ki je bila ena od soustvarjalk zanimivega in odmevnega srečanja.

Omeniti moramo še organizacijo in pokroviteljstvo dveh razstav v Miheličevi galeriji na Ptuj, ki bosta odprti do 6. decembra 1998.

Gre za slike umetnikov, ki so ustvarjali v sedmi likovni

koloniji na gradu Štatenberg in za razstavo fotografij našega sodelavca, mojstra fotografije Stojana Kerblerja ob njegovi šestdesetletnici.

12. novembra je Pokrajinski muzej Ptuj v razstaviščnem prostoru organiziral razgovor o fotografiji Stojana Kerblerja in fotografiji na Slovenskem. Srečanje je vodil doktor Primož Lampič, edini umetnostni zgodovinar, ki je v Sloveniji doktoriral iz fotografije.

Vera Peklar

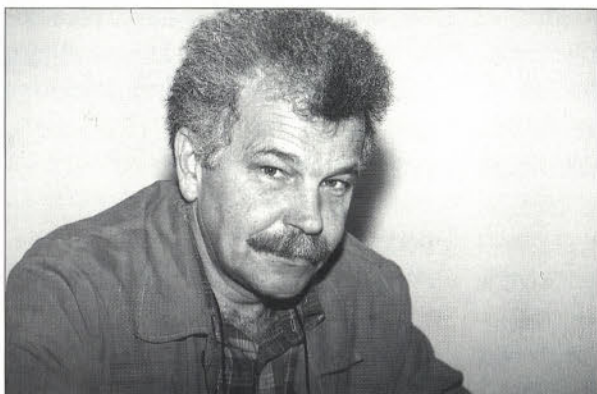
Letos podeljenih pet Zlatih metuljev

Komisija za priznanja je podelila tri zlate metulje za uspešno delo v Talumu, enega za življenjsko delo in enega za dolgoletne delovne dosežke predsedniku uprave.

Mag. Danilo Toplek, predsednik uprave Taluma

Mag. Danilo Toplek je v družbi zaposlen 21 let, od tega zadnjih 14 let uspešno vodi Talum, kajti v tem času so bili realizirani projekti in naloge, ki so bistveno spremenili podobo in učinkovitost družbe: modernizacija proizvodnje primarne aluminija z izgradnjo elektrolize C in ustavitvijo elektrolize A, ukinitve proizvodnje glinice, ustavitev kotlarne, litje drog, pridobitev certifikata ISO 9001, neboleče zmanjševanje števila zaposlenih in redna mesečna plača. Predvsem pa je pomembno, da je gospod Toplek s svojo sposobnostjo vodenja uspel zagotoviti naš obstoj.

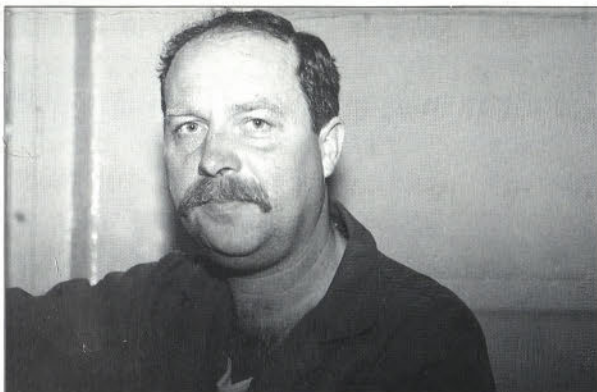

Vladimir Predikaka, tehnolog v elektrolizi C

Vladimir Predikaka je v družbi zaposlen že 25 let. Od začetka dela v elektrolizah kot vzoren sodelavec, ki nekako posebej tehnologijo pridobivanja aluminija. V svojem delu je pokazal veliko mero strokovnosti in kreativnosti tako v elektrolizi A, kasneje v elektrolizi B in nazadnje v novi elektrolizi C. Ves čas je sledil trendom in novostim v tehnologiji pridobivanja aluminija in pridobljeno znanje uspešno prenašal na svoje mlajše sodelavce, ki so prihajali.

Izjava:

To priznanje dokazuje, da v elektrolizah nismo pozabljeni. Zlati znak jemljem kot priznanje celotni delovni enoti elektrolize.

Ivan Bauman, orodjar v predelavi aluminija

Ivan Bauman se je zaposlil v družbi 1980 kot orodjar v skupini za izdelavo štančnih orodij, v zadnjih letih pa se izkazuje kot strokovnjak na svojem področju, kar potrjuje s strokovnostjo in natančnostjo pri delu, kakovostjo orodij, prenašanjem znanj in izkušenj na sodelavce ter ustreznim pristopom in odgovornostjo do dela.

Izjava:

Presenetilo me je, da so izbrali prav mene, saj bi lahko kogarkoli od mojih sodelavcev. To mi daje zadovoljstvo, obenem pa obvezo, da bom pri svojem delu še boljši.

Venčeslav Škerget, planer v proizvodnji anod

Venčeslav Škerget je v družbi zaposlen od leta 1987 in je kot vodja izmene v proizvodnji anodnih blokov doživel nesrečo pri delu. Zaradi invalidnosti se je prekalificiral in postal planer proizvodnje in surovin, kjer je zelo uspešno delal pri izgradnji informacijskega sistema STP, TRITON ter BAAN ob stalni težnji za uvedbo novega pristopa k delu, pripravljenosti za izobraževanje in prenašanje znanja ter spretnosti s področja informacijskega sistema na sodelavce.

Izjava:

Priznanja sem zelo vesel in mi tudi veliko pomeni. Vsako priznanje konec koncev pomeni nagrado oziroma pozitivno oceno nekega dela v preteklem obdobju. Vsaj toliko kot samo priznanje, če ne več, pa mi pomeni to, da imajo sodelavci tako pozitivno mnenje o meni oziroma mojem delu. Zasluge za priznanje vsekakor pripadajo tudi njim, saj je danes narava dela takšna, da brez sodelovanja z drugimi ne moreš dobro oziroma kvalitetno opravljati svojega dela. Zahvaljujem se vsem, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da je priznanje prišlo v moje roke.

Jože Kuserbanj, voznik tovornega avtomobila

Jože Kuserbanj je v družbi od leta 1974 in uspešno opravlja naloge voznika tovornega vozila, avtodvigala ter drugih vozil. Zaradi njegovega vestnega in odgovornega odnosa do delovnih sredstev in njihovega vzdrževaja prispeva h kakovosti dela in ekonomski učinkovitosti poslovanja.

Izjava:

Z zadovoljstvom lahko povem, da izhajam iz homogene skupine, kjer ni zavisti. Vsak ima svoje vozilo in ve, kaj mora delati. Če dela ni tukaj, gre drugam.

Vesel sem predvsem zato, ker je to največ, kar lahko dobim v Talumu za ves trud, ki vlagam v delo. Da bi nam delo le ostalo!

Od sanj do doktorata

"Gospod Zlatko Čuš. Na osnovi pozitivne ocene vaše doktorske disertacije in vašega zagovora naloge, vam strokovna komisija dodeljuje znanstveni naziv 'Doktor tehniških znanosti za področje elektrotehnike.' V Mariboru 21. 10. 1998." S temi besedami je v svečani atmosferi v dvorani mariborske Fakultete nagrajen dolgoletni trud našega sodelavca mag. Zlatka Čuša. Posebnost Čuševe doktorske disertacije: "STABILNOST DELOVANJA ELEKTROLIZNE CELICE ZA PRIDOBIVANJE ALUMINIJA OB UPORABI RAZLIČNIH KATODNIH MATERIALOV" je, da obdeluje peči iz naših elektroliz. Na osnovi poznavanja Čuševega uspešnega dela v Talumu in skozi pričujočo življenjsko pot lahko odkrivamo njegov značaj, njegova nagnjenja, lahko ugibamo odgovor na osnovno vprašanje: Zakaj se je odločil za to težavno nalogo!?"

Otroštvo

Zlatko rodijo 5. avgusta 1960 na Ptuj. Oče Alojz in mati Frančiška sta kmeta. Živijo v majhni vasici Žamenci. O svojem

usmerjalo v elektrotehniko. Tudi elektroni so nevidni, nedolžni, ko pa jih poženemo nekaj žari, sveti ali se premika. Zadevo ne vidiš pa deluje. Že takrat so mi šle po glavi simulacije. Predstavljal sem si stvari

za nenehno premišljevanje. Gledanje v nebo in razmišljanje so bile moje otroške sanje."

Dozorevanje

Zato ni čudno, da se je eden od učiteljev (tisti, ki je videl Zlatko samo "spati" na predavanjih) prijel za glavo, ko je zvedel, da se je vpisal v srednjo tehniško šolo. Pa ne samo to, Zlatko je, ko je napolnil šesnajst let prvič skočil s padalom. Tako so se mu izpolnile dolgoletne želje, da postane padalec, kar je sicer družinska tradicija. Z vsakim nadaljnjim skokom je dozoreval, kajti tu ni več prostora za sanjarjenje, gre za odgovornost, ki pomeni življenje. Od takrat je opravil še natanko 1.588 skokov, postal učitelj padalstva. To zgodbo smo v Aluminiju že objavili. Proti koncu srednje šole je v njem dozorela ljubezen do elektrotehnike in nobenega dvoma ni bilo več; študij elektrotehnike. Otroške sanje so se tako veličastno uresničile. Nebo ni več nekaj abstraktnega, ali beg iz realnosti, je najkonkretnjša resničnost, ki mu je s padalstvom in elektrotehniko dosegljiva.

"Tesla in Edison sta bila moja vzornika. Poskušal sem razumeti, kaj sta naredila. Hitro sem spoznal, da vsi poskusi, tako tudi moji, ki sem jih v izvajal z elektriko, imajo svoje logične meje. Moj kolega se je skoraj ubil ko je hotel ponoviti en sicer zelo enostaven poskus.

Najbolj konkretno delo me je čakalo v Talumu. Tukaj so se začele resne stvari. Ob mojem prihodu marca 1984 sem imel srečo, da smo začeli delati na poskusnih predpečenih celicah v elektrolizi B. Raziskoval sem bistvo elektroliznega procesa, procesno vodenje, metode optimizacije in ob tem delu sem vzljubil elektrolizo. Pozneje sem leta 1994 na teh osnovah tudi magistriral."

In tudi zgradil hišo, povečal družino na tri otroke, napredoval kot mednarodni padalski sodnik, letalski pilot, vodja elektroliz itd. Ni se ustavil. Raziskovalni nemir je naprej vrtil v njem. Vsi, ki smo ga poznali smo vedeli, da ne gre za karizem, populizem ali podobno bolezen mnogih strokovnjakov. Pri njem je prevladovala tista žilica za radovednost in raziskave, ki

je skupaj z vztrajnostjo in pozitivnim odnosom do dela postala strast. Strast, ki jo je delil s sodelavci. Zato je njegov doktorat logična posledica načina dela in raziskav, ki jih je opravil z magisterijem. Pri tem ne skriva svojega življenjskega načrta, ki ga je v padalstvu že uresničil; biti med najboljšimi petnajstimi padalskimi sodniki v svetu. Sedaj želi postati eden od patnajstih najboljših strokovnjakov na področju proizvodnje aluminija v svetu. Zato doktorat!

Doktorat

"Izhodišče mojih raziskav je v prostoru med teoretično porabo električne energije 6,5 kwh za kilogram proizvedenega aluminija in dejansko porabo energije, ki danes znaša med 13 in 18 kwh/kgAl. Metode optimiranja na področju procesnega vodenja celic so na zgornji meji možnega, ozoroma pri 96% izkoristku. Zato je prostor za raziskave le na področju uporabe novih katodnih materialov, kar pomeni izboljšava fizikalno kemičnih lastnosti obzidave celic. Poanta naloge je bila, kako nove materiale vgraditi v naš proces in racionalizirati porabo energije, ne da bi pri tem ogrozili elektromagnetno stabilnost, toplotno stabilnost in življenjsko dobo celic."

Doktorat ima svoja pravila, zato je bilo potrebno predložiti tezo o disertibilnosti naloge, ki jo je pregledala strokovna komisija v sestavi: dr. Hribnik, dr. Paulin, dr. Zazula, dr. Trlep in dr. Harald A. Oye. Zlatko je posebej ponosen, da je za mentorstvo svoje naloge pridobil enega najboljših strokovnjakov v svetu na področju proizvodnje aluminija dr. Oyea iz Norveške. Pravi, da mu je to podaljšalo delo za poldrugo leto, toda mednarodno priznana angleška verzija doktorata ima svojo vrednost. Omenjena komisija je torej potrdila disertibilnost naloge, kar pomeni, da raziskave dajejo možnost, da se praktično in teoretično realizirajo. Poleg tega to potrjuje izvirnost naloge, je rezervirana samo za Čuša in nihče drug ne more delati doktorata na teh osnovah. Strokovna komisija je po verifikiranju teze spremljala izvajanje naloge do konca doktorata. Svoje zaključke je Čuš strnil takole:

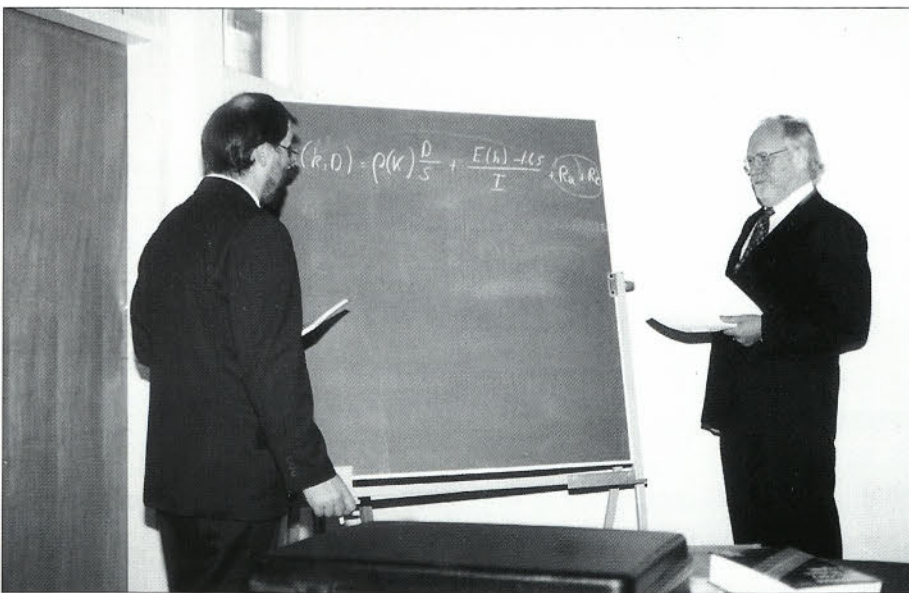
Zlatko Čuš, ko še ni bil doktor

zgodnjem otroštvu Zlatko pravi: "Bilo je zelo težko in zanimivo. Že od rane mladosti in vse do študija sem se moral sam preživljati. V osnovni šoli se doma nisem nič učil.

Po naravi sem bil vedno sanjač. Pritegovalo me je nebo kot brezmejni

okrog sebe in tuhtal, kaj se da iz tega narediti.

V šoli nisem bil najboljši učenec, toda tisto kaj me je zanimalo, matematika, fizika, to pa ja. Učitelji drugih predmetov so se čudili, da sem miselno odsoten, da jih ne ubogam, toda na koncu sem za silo

Zlatko Čuš in dr. Harald A. Oye

prostor. Ure in ure sem opazoval kaj se tam neki dogaja. Mogoče me je že to

vedel tudi druge stvari, ker sem z enim ušesom poslušal tudi njih. Pri meni je šlo

"V Talumu sem preverjal regulacijske metode na celicah 801 - 803. Na osmih drugih celicah sem raziskoval različne materiale. Za vse materiale sem simuliral električne tokove in ekvipotencialne linije z matematično metodo končnih elementov. Za preverjanje rezultatov smo v Talumu razvili merilni sistem, ki je omogočal določitev robnih pogojev za izračune.

Dokazal sem, da uporaba novih materialov omogoča zmanjšanje porabe energije in povečuje produktivnost. Definirani so parametri, ki to omogočajo in navodila, da kdorkoli lahko nadaljuje praktično izvajanje naloge. Polgrafitni, grafitni in grafitizirani katodni bloki so obstajali že prej, bistveno je kako jih uporabiti na celicah. Program simulacije je pripravljen za vse materiale in tudi takšne, ki se bodo še pojavljali na tržišču. Celotno elektrolizo C smo ob prvem remontu obnovili s polgrafitnimi katodnimi bloki. Moja naloga bo tudi v bodoče, da spremljam ta dogajanje, katera, kot sem uvodoma povedal, bodo dolgoročno krojila usodo proizvodnje aluminija v smislu racionalne porabe energije v mejah 6,5 - 13 kwh in povečevala produktivnost celic, v našem primeru do 200 kA.

čestitamo za ta uspeh. Ostaja med nami v Talumu, skromen in nevsiljiv, dobival bo zahtevnejše naloge, sčasoma se mu bo dioptrijska povečevala, lasje siveli, skratka, človek kot vsak drug. Pa vendar ni tako! Od sedaj naprej bo vsaka beseda in vsako dejanje Čuša imelo drugo težo. Tudi če se kot osebnost ni spremenil, se je spremenila perspektiva njegovega pogleda. Kajti je doktor znanosti in ko končaš tako velikansko delo se nekaj zgodi s tabo. Postal je javna osebnost in je bolj vpleten v vsa družbena dogajanja. Zato je zanimivo, kako Čuš komentira malce drugačna vprašanja:

Znanstveniki praviloma vse vedo. Nikoli ne dvomijo. Je to res?

"V osnovi nihče ne ve vsega. Naloga znanstvenikov je najti odgovore na najtežja vprašanja. Bistvo znanstvene teze je, da mora biti dokazana z že priznanim znanstveno metodo. In če je teza obdelana na tak način, potem res ni več dvoma o pravilnosti trditve."

Pravijo, da gremo iz potrošniške družbe v informacijsko. Največji posel naslednjega stoletja bo v trikotniku računalnik-telefon-televizija. Drugi prevladajoči trikotnik naj

računalnika bomo komunicirali, gledali televizijo, nakupovali... Z drugim trikotnikom se popolnoma strinjam, ker bo po dolgotrajnem sedenju pred računalnikom primanjkovalo zdravega naravnega načina življenja. Če bo ta vrednota prevladala, bodo ljudje zares dolgo živeli."

Ali nova informacijska družba lahko odpravi neenakopravnosti v svetu. Ali z drugimi besedami, bo omogočeno tudi otrokom Bangladeša, ki ob rojstvu niso nič slabši in nič manj pametni kot naši, enak dostop do znanja in kulture?

"To se ne bo nikoli zgodilo. Po naravi je človek dominantno bitje, hoče vladati sočloveku. Informacijska družba bo v smislu civilizacijskih norm razlike še povečevala. Računalnik ni nobena prednost za tistega, ki ga ne zna upravljati. Ljudje, ki zdaj nimajo možnosti učenja, bodo še bolj zaostajali. Evolucijo razvoja bo narekoval kapital. Če se bo tisti, ki ima denar odločil, da določeno regijo dvigne, se bo tam angažiral. Preprečil bo vojno, izobraževal bo, toda svoje prednosti ne bo prepustil. Z oblasti se ne more sestopiti, lahko te samo nekdo vrže. Zato nikoli ne bodo vsi enakopravni."

Gledano zgodovinsko, se je to vendar dogajalo. Visoke civilizacije Grčije, Kitajske, Egipta in druge so propadle od znotraj. Aleksander Veliki je naprimer štirikrat povečal takratno Grčijo in s tem paradoksalno zmanjšal svet. Grki so segli previsoko in jim je moralo spodleteti. Celo njihova inteligenca se je začela obračati sama proti sebi. Medsebojni spori med kitajskimi dinastijami so jih dotolkli. Znan je zgodovinski rek: 'Rim je pogubila zmaga nad Sirijo' itd. Tu vidim nevarnost za potrošniško preobjeto Evropo, pa če hočeš tudi za Slovenijo. Ali se zgodovina lahko ponovi?

"Se strinjam. Gledano na dolgi rok je možno, da pride do samouničenja in izginotja razvite družbe. Toda, moja razmišljanja se nanašajo na realno prihodnost. Potrošništvo je za nas nujna faza, ki je ne moremo preskočiti. Moramo biti pozorni na slabe strani modernega načina življenja, na hlastanje po materialnem in se bolj usmeriti k človeku in naravi."

Vsekakor. Zato je pričakovati, da znanstveniki vplivate na družbo. Vse kaže, da ste razen izjem, zelo pasivni. Namesto, da bi ustvarili alternativno združenje, ste celotno civilno družbo prepustili državi, strankam in Cerkvi. Vpliv na vrednote prihodnosti si hoče vsakdo krojiti po svoje, posebej Cerkev, ki se pri tem ima za "nesporno moralno avtoriteto." Kam to pelje? "Sebe še ne štejem za znanstvenika, ki

lahko opazno vpliva na vsa razvojna in kulturna dogajanja. Se strinjam, da bi morali biti bolj aktivni, toda samo v stvareh v ketare se spoznamo. Če se slovenska Cerkev ima za trdnjavo morale, potem je to dvojna morala. Cerkev je lastniško naravnana, hlasta za imetjem, nikjer ne govori, da je to vrednota, jo skriva. Več ji je do oblasti, kot do duhovnih vrednot zaradi katerih dejansko obstaja. Ljudem je treba dati zgled s svojim življenjem, besede ne zadostujejo."

Toda, žal smo obkroženi z besedami in obljubami. Dobri zgledi so redki. Življenje nam najbolj usmerja televizija. Nekje sem prečital, da so prej bile družine (tudi na vasi) naročene na Mohorjevo družbo. Zdaj tega ni. Resnih stvari se čita zelo malo. Pesnik Pavček svari, "Sonce iz knjig ne gre več v ljudi, televizija pa sonca nima." Kako gledaš na to?

"Televizija je bolezen, dobesedno rak družbe. Še iz rimskih časov vemo, kaj hoče ljudstvo; kruha in igre. Najbolj cenen substrakt za igre je televizija. Je podtaknjene sodobne družbe. Glede mladih je problem v tem, da so že toliko zasvojeni s televizijo, da ne morejo začutiti potrebo za resno knjigo. Pri mislečih ljudeh pa bo knjiga vedno našla svoje mesto."

Rojen si v vinorodnih krajih, ti pa si veliki nasprotnik vina?

"Do vina in do ljudi, ki pijejo vino kot hrano, imam spoštljiv odnos. Zlorabe pa ne maram. Osebnost sem se pred 25 leti odločil, da ne bom pil nobenega alkohola. Dobro veš, da so moje odločitve trdne. Ko danes razmišljam o tej odločitvi, se ponovno odločam - ne! Naj te še spomnim na starodavno resnico, ki pravi, da je Dioniz, bog vina ljudem dal vino v blagoslov, večkrat pa v pogubo."

Za konec naj omenim še del pogovora, ki ga je imel dr. Zlatko Čuš za radio Ptuj. Na vprašanje, kakšne želje še ima, se je od vseh mogočih odgovorov odločil za: "Najbolj si želim, da Talum napreduje in preživi."

Iz vsega navedenega lahko zaključimo, da je kot človek in strokovnjak dokazal, da sodi med tiste ljudi, ki se ne zadovoljijo s svojo nepomembnostjo, ampak so podvrženi brezkončnemu procesu samorazvoja, katerega nemir ni splošen, marveč usmerjen k iskanju resnice o svojem poslanstvu v življenju.

Ivo Ercegović

Zlatko Čuš je postal doktor

Poleg tega ne smemo pozabiti, da so pri nalogi sodelovali strokovnjaki Taluma, vrhunski slovenski strokovnjaki iz elektrotehnike, kemije in metalurgije. Med njimi je največja avtoriteta prof. Oye, 'prva violina' na področju uporabe katodnih materialov v svetu in dolgoletni predsednik Norveške akademije za znanost."

Znanstvenik

Sedaj se postavlja novo vprašanje: Zlatko Čuš kot znanstvenik? Vsi, ki ga poznamo in delavci s katerimi neposredno dela, mu

bi bil v trikotniku lepota-fizična kondicija-zdravje. Povprečna življenska doba ljudi bo predvidoma že v naslednjem stoletju 100 let, v dvaindvadesetem 120 in v trindvadesetem stoletju 130 let. Kaj meniš o tem?

"Peter Russel pravi, da je napovedovanje za stoletja vnaprej nehalno in v današnji dobi skoraj nemogoče. Niti največji računalniški strokovnjaki ne znajo napovedati, kakšni računalniki se bodo uporabljali čez deset let. Kaj se prvega trikotnika tiče mislim, da bo postal fizično ena zadeva in sicer računalnik. Ta bo prevzel funkcijo vseh ostalih. Preko

Hvala Irska, hvala Talum

Zelena, lepa pokrajina, preprosti, a prijazni ljudje, ozke ceste brez bankin, rondoji, počasen promet, skromne hiše, majhni, predvsem japonski avtomobili, ki so v povprečju stari 6 do 8 let - vse to je Irska. Irska so tudi umetniki kot J. Joyce, B. Shaw, S. Beckett, pa tudi irski pubi z Guinnessom (pivo). Da ne bi ostali samo pri tem, povejmo tudi, da ima Irska največjo gospodarsko rast v Evropi - zato jo imenujejo "Keltski tiger"; 2 % letno inflacijo, 7 - 9 % brezposelnost, najnižje davčne stopnje za tuje investicije v Evropi, izredno izobraženo, a ne drago delovno silo, da imajo na Irskem svoje evropske sedeže mnoge svetovne multinacionalke, da prejema izredno visoke denarne pomoči iz EU in da vidi svojo prihodnost predvsem v storitvah in turizmu.

Vse to je bil razlog, da je letošnja strokovna ekskurzija Društva za vrednotenje dela potekala na Irskem. Ker je vsega za en članek preveč, bom predstavila samo nekaj zanimivosti s potovanja, katerega udeleženka sem bila tudi sama.

Multinacionalka ALCAN - tovarna glinice "Aughinish Alumina", katere obisk je na vse naredil izreden vtis

Medtem, ko nas je Slovence v bistvu že bolezensko strah pred tujimi vlagatelji in da bi naše tovarne prišle v roke tujcev, na Irskem ni tako. Lep primer tega, kako se tuja multinacionalka vklopi v drugo okolje, je ravno primer irske tovarne glinice, ki je v lasti kanadske družbe Alcan. Tovarna je bila izgrajena med leti 1978 do 1983, stala je dobro milijardo dolarjev in je v tistem času predstavljala največjo industrijsko gradnjo v Evropi, saj jo je gradilo kar 6000 ljudi. V začetku 90. let, jo je tako, kot vse ostale, ki sodelujejo v "alumijski verigi", doletela kriza v poslovanju, ki je zahtevala spremembe, če je hotela obstati.

Ker je obstajala želja po preživetju in nadaljnjem razvoju, so se lotili korenitih sprememb. Reorganizacija je trajala 3 tedne, vodili so jo strokovnjaki iz firme. Število zaposlenih so zmanjšali za tretjino, odšli so predvsem prostovoljci (odpravnina je bila v povprečju 30.000,00 irskih funtov), število vodstvenih nivojev so postopno zmanjšali iz 8 na 3, delo so organizirali v teamih, ki se sami vodijo. OSNOVO DELOVANJA V "A.A." PREDSTAVLJATA OBVLADOVANJE STROŠKOV TER DOSEGANJE USPEŠNOSTI S POMOČJO ČLOVEŠKIH VIROV (razvijanje in spodbujanje zaposlenih). TEMELJNO VODILO VSEGA NJIHOVEGA RAVNANJA SE KAŽE V TEM, DA SE ZAVEDAJO, DA SO SPREMEMBE EDINA STALNICA, VSE DRUGO SE MENJA.

Po izvedbi reorganizacije so ugotovili: 1. da bo več dela za manj ljudi (od leta 1983 do leta 1998 so produktivnost zvišali iz 1000 ton na 3000 ton na zaposlenega, ob hkratnem zmanjšanju zaposlenih za tretjino), 2. da se bo potrebno nenehno izobraževati, usposabljanje,

3. da bo potrebno pridobiti medsebojno zaupanje med vodji, zaposlenimi in sindikati.

Osnovo organiziranja predstavljajo v "A.A." procesni teami. Teame pojmujejo kot skupino ljudi, ki so odgovorni sami sebi za delo, ki ga opravljajo z najmanjšim možnim nadzorom. V teamih sami vodijo prisotnost, točnost na delu; imajo del proračuna, sodelujejo pri nadzoru stroškov, skrbijo za usposabljanje, za varnost; za izboljšanje izrabe delovnega časa, za delitev dela, ... Da teami lahko funkcionirajo in imajo potrebne informacije, je v firmi 270 računalnikov, ki so medseboj povezani v mrežo.

Lilijana pred tovarno glinice

Še nekaj informacij v skoraj telegrafskem stilu: IZOBRAŽEVANJU namenjajo v "A.A." letno 17 milijonov irskih funtov, kar predstavlja 4 % letnih stroškov za plače. Vsak zaposleni se v povprečju izobražuje 5 dni na leto (v letu 1997 celo 6,5 dni na zaposlenega). Firma v celoti financira tista izobraževanja, ki so nujno potrebna, ostala izobraževanja pa delno sofinancirajo, saj se zavedajo pomena znanja za poslovanje firme. Če posameznik na izobraževanju ni uspešen, mora vrniti vse stroške. STROŠKI PREHRANE IN ČAS ZA MALICO: Delavci v izmenah (12 ur) imajo v celoti plačan obrok; tisti, ki delajo 8 ur imajo na razpolago pol ure za kosilo, kar pa ni plačano. Kljub vsemu je hrana v veliki meri subvencionirana, priskrbi jo pogodbenik, ki so ga

izbrali zaposleni. ODSOTNOST Z DELA je 4%, visoka je pri delavcih, ki so starejši in bolani; fluktuacija je 1%, povprečna starost zaposlenih je 42 let, med zaposlenimi je veliko žensk v proizvodnji. ZDRAVJU, VARNOSTI posvečajo izreden pomen, imajo zelo strogo zakonodajo. Vse njihovo delovanje je usmerjeno predvsem v preventivo. V firmi je zaposlen en varnostni inženir, izobraževanje za varno delo poteka vsako leto za vse zaposlene, testiranja znanj so vsaki dve leti. Preventivni zdravstveni pregledi za zaposlene so na 3 leta, po 40. letu starosti vsako leto.

Ko smo vprašali, kaj naredijo v primeru, da delavec noče nositi zaščitnih sredstev, so

delovali kar zmedeno, saj vprašanja sploh niso razumeli. Ko jim je kolegica bolj podrobno opisala naše težave z (ne) uporabo zaščitnih sredstev in z neupoštevanjem navodil je bil odgovor sledeč: "To se ne more zgoditi, tak delavec ne more delati".

Vloga HRD (razvoj človeških virov - pri nas pravimo razvoj kadrov)

je na Irskem izredno velika, saj ima HR velik vpliv na socialno partnerstvo na Irskem, na položaj v podjetjih (moč, znanje, kompetence, pomoč vodstvom in nadomestek za sindikate). Na Irskem podjetja pri zaposlovanju zelo natančno določajo, katero stopnjo članstva v IPD

(institut za osebni razvoj - možnih 6 stopenj) mora imeti kandidat za opravljanje del s področja razvoja človeških virov. HR skrbi predvsem za: znanja sodelavcev (osebni razvoj, razvoj karier, učenja, usposabljanja, treniranja, mentorstva), za sisteme ocenjevanj in nagrajevanj (uspešnost posameznika, teamov, podjetja, priznavanje rezultatov pri delu, njih vrednotenje, plačni sistemi, vrednote zaposlenih), za postavljanje nove org. kulture, sprejemanje strategij, soočanje s spremembami. Dober HR nudi pri njih zaposlenim znanja, možnosti in priložnosti, da bodo zaposlili tudi v drugi firmi čez nekaj let. Pri njih v podjetjih na 500 zaposlenih pride 3 do največ 5 zaposlenih delavcev s področja HR, ki pa zajema klasično kadrovske funkcije, razvoj kadrov, plačne sisteme, pravne zadeve s področja delovne zakonodaje, skrb za varstvo in zdravje zaposlenih, za odnose s sindikati. V bistvu gre za 1 % od vseh zaposlenih.

Sindikati na Irskem

Na Irskem deluje preko 60 sindikatov, vanje se združuje 45% vseh zaposlenih. Na Irskem so tretji po gostoti sindikatov v Evropi. Sodelovanje, združevanje v sindikate je prostovoljno, podjetja pravno niso zavezana, da sindikat priznajo. Na Irskem je zanimiva situacija, da japonske in ameriške multinacionalke z vzhodne obale smatrajo sindikate za partnerje, firme z zahodne ameriške obale pa sindikatov v podjetjih ne odobravajo. 55 % ameriških firm na Irskem nima sindikatov v podjetju, njihovo vlogo opravljajo zaposleni s področja ravnanja s človeškimi viri.

Irsko gospodarstvo je v 70. in 80. letih izgubljalo veliko delovnih dni zaradi stavk in bilo tako nekonkurenčno. 1987 so se združili vlada, sindikati, kmetje in privatni sektor, da zagotovijo Irski gospodarsko rast. Dosegli so dogovor kako se bodo gibale plače, kaj se bo dogajalo. Na ta način so dosegli predvidljive pogoje za tuje vlagatelje. Sindikati so s tem, ko so se odpovedali stavkam in stalno novim zahtevam za dviganje plač, pridobili vpliv na davke, gospodarstvo je odpiralo nova delovna mesta, privatni sektor je imel boljše pogoje za delo (manj stavk), kmetje so pričakovali, da se bo vpliv močnejšega gospodarstva poznal tudi njim.

ZA KONEC: * Naslov "Hvala Irska, hvala Talum" izraža mojo resnično hvaležnost prijaznim, strokovnim, odprtim irskim gostiteljem in upravi Taluma, ki mi je omogočila to novo strokovno izkušnjo.

Lilijana Ditrih

Dekleta in šola

Če ste se zadnje tedne sprehodili do ptujskega gradu, ste jo gotovo videli. Vredna je bila tega. Razstava Dekleta in šola, ki jo je 22. oktobra odprl predsednik države Milan Kučan. Če niste bili tam, preberite krajši zapis, ki sem ga pripravila tudi zato, ker je bil Talum pokrovitelj in ker je na simpoziju, ki je bil sestavni del otvoritve razstave, predavala tudi članica uprave Taluma Brigita Ačimovič o temi ženske in Talum, ali bolje rečeno o možnosti delovne kariere žensk v pretežno moškem kolektivu. Mogoče bo to tema še kakšne raziskave, saj kariera ženskam v Talumu ni tuja. Prav nasprotno. Najdemo jih povsod, vse do odgovornih mest vodenja.

Atence je potrebno pohvaliti zato, ker zakoni drugih Grkov zahtevajo, da otroci skrbijo za starše, atenski pa, da ne skrbijo za vse, temveč le za tiste starše, ki so svoje otroke izobrazili z znanjem, kajti vse darove, ki jih lahko da sreča, lahko tudi odvzame. Znanje pa ne izneveri nikoli, temveč ostaja vedno do konca življenja.

(Aristofan)

Tako je začela otvoritveni nagovor avtorica razstave Tjaša Mrgole Jukič, diplomirana sociologinja zaposlena v Zgodovinskem arhivu na Ptuj, ki so se ji v približno dveh letih, kolikor je zbirala podatke, pridružili sodelavci in krog vseh sodelujočih se je razširil kar na sto ljudi.

Razstava

Skrbno pripravljena razstava nas s svojo vizualno podobo izredno pritegne in popelje v zgodovino sredneevropskega človeka in nas po sprehodu skozi čas sili tudi k razmišljanju o naši prihodnosti in mestu v zgodovini skupne evropske civilizacije. Čas, ki ga živimo, mi je kar všeč, posebno, kar se izobraževanja tiče, saj nam je enakopravno ponujeno vsem. Poti do učenosti so bile namreč za dekleta, ne tako daleč nazaj, mučne in naporene, velikokrat celo nemogoče.

Na razstavi zvemo, da so prvi šolski sistem izdelali stari Grki. Šola je bila obvezna za dečke in deklice v starosti od šest do dvanajst let. Tudi Rimljani so skrbeli za znanje potomcev. Premožni doma, drugi, revnejši pa v forumih, to je na prostem. Z razpadom rimskega cesarstva se je sesul tudi šolski sistem. V srednjem veku so se ga lotile cerkvene oblasti, vendar so izobraževali le meščanske dečke. Mnogo deklet je dobilo izobrazbo doma, na gradovih, za ostale ni bilo možnosti za šolanje.

Veliko dobro organiziranih šol je nastalo v času protestantizma, po njihovem pregonu so z učenjem nadaljevali katoličani.

Marija Terezija je bila prva, ki je uvedla splošno šolsko obveznost (1774). V tem času je nastalo veliko obrtniških šol. Dekleta so se izučila za predice, čipkarice, tkalke, niso pa imele možnosti postati intelektualke. Še vedno je veljalo, da mora biti ženska "Bogaboječa, možu pokorna,

preudarna, pametna, izobražena, a nešolana ženska"

Predvsem naj bo dobra mati, žena in gospodinja, zato je bilo mnogo ur posvečenih ročnemu delu in kuharskim tečajem.

Iz tega obdobja naj omenim (1902) dekliško šolo Mladika na Ptuj.

Skupni pouk je bil dovoljen komaj leta 1928, in še to le tam, kjer res ni bilo

še ni bil dovoljen. Zanimiv je podatek s ptujske gimnazije, ki je bila ustanovljena 1908. leta, kjer so morali zaradi vpisanih deklet preurediti prostore, predvsem sanitarije in urediti posebno sobo, kamor so se morala dekleta umakniti med odmorom.

Dekleta so se prvič lahko vpisala na univerzo leta 1897 na Dunaju in sicer na filozofsko fakulteto, leta 1900 so smele že na medicino in komaj leta 1919 na pravo.

Dr. Maca Jogan

Brigita Ačimovič

mogoče ločiti deklic in dečkov. Veliko je bilo polemik, do katere mere se smejo šolati dekleta. Šele leto 1872 jim je prineslo enakopravnost. Vpisale so se lahko v srednje šole, študirale doma in ob koncu opravljale izpite. Vpis na fakulteto pa jim

Tega leta dobimo tudi Slovenci svojo univerzo v Ljubljani, kamor so se lahko vpisala tudi dekleta.

Simpozij

Dan po razstavi je bil izredno zanimiv simpozij, kjer je sodelovalo 13 strokovnjakinj in strovnjakov, ki so se vsak na svojem področju ukvarjali z izobraževanjem in zaposlovanjem žensk nekoč in danes.

Doktorica Maca Jogan, profesorica na FDV, je obravnavala zgodovinsko dolgotrajno izključevanje žensk iz izobraževanja in za naslednje tisočletje napovedala zares pravo enakopravnost med spoloma.

Vera Kozmik, direktorica Urada za ženska vprašanja pri Vladi RS je iz analiz povzela, da se je položaj žensk v devedesetih poslabšal in tako ne moremo govoriti o odsotnosti diskriminacije žensk in o enakih možnostih žensk in moških.

Magistra Alenka Švab, raziskovalka pri Mirovnem inštitutu je na osnovi statističnih podatkov ugotovila, da ženske v procesu izobraževanja dosegajo boljši uspeh kot moški vrstniki, toda še vedno imamo izrazito delitev na moške in ženske poklice.

Jože Glazer, direktor Republiškega zavoda za zaposlovanje je svoj prispevek naslovil Tudi na trgu dela enakopravne, kjer pravi, da položaj žensk med delovno aktivnimi bistveno ne odstopa od moških, "je pa v veliki meri odvisen tudi od zakonske ureditve, tradicionalnih interesnih usmeritev moških in žensk na področju dela, pa tudi objektivnih dejavnikov kot so znanje, pogoji dela in tehnologija." Skrbi ga krepitev nekaterih tradicionalnih vrednot v Sloveniji in zavestno usmerjanje žensk predvsem k družini, kar bi lahko spremenilo že doseženi in relativno ugodni položaj žensk.

Brigita Ačimovič, članica uprave Taluma, je predstavila položaj žensk v našem pretežno moškem kolektivu, kjer so ženske številčno v manjšini, toda na mnogih odgovornih mestih. Zaposlene so kot strokovne sodelavke v kontroli kvalitete, razvoju, na področju skrbi za kadre, finance, prava v nabavi in prodaji. Izpolnjevati morajo osnovni pogoj, je poudarila Brigita Ačimovič, namreč strokovnost in dovolj visoko stopnjo izobrazbe in končala misel, da "nam pri lastnem uveljavljanju ne bo pomagal nihče drug kot si lahko le same."

Vera Peklar

Štetenberg sedmič

Umetnost je notranji odsev duše

Leta 1992 je skupina ljubiteljskih slikarjev s Ptujkega območja povabila na grad Štetenberg slikarje iz drugih krajev Slovenije. Talum je bil na tem srečanju le eden od pokroviteljev. Iz skromnih začetkov se je kolonija razvila v pravi kulturni dogodek in dosegla visoko umetniško raven. Talum je prevzel organizacijsko in pokroviteljsko odgovornost. Letos že sedmič.

V prijetnem ambientu gradu Štetenberg se je od 14. do 20. septembra družilo osem slikarjev, en kipar in en mojster fotografije. Umetnostna zgodvinarka in poznavalka likovne umetnosti Stanka Gačnik je v katalogu zapisala: "Čeprav bi pričakovali, da so izbrani umetniki iskali svoj likovni in motivni navdih v obdajajočem okolju Štetenberškega gradu in naravi, kot tistem primarnem in večnem motivu stalnici, iz katerega se hrani in napaja umetnost, pa so domala vsi ustvarjalci svoje umetnine ustvarili v "ateljeju" na gradu. Dejstvo, ki govori v prid temu, da umetnost ni zgolj tisto, kar vidi oko, temveč je predvsem notranji odsev duše, "notranje življenje" vsakega posameznika

Miheličeva galerija na Ptuj

oziroma umetnika ter njegove subjektivne ujetosti v krožnico sveta."

V svojem razmišljanju nadaljuje, da prav razstava postaja "vedno bolj nujen in neizogiben del umetniške kreacije, del nekega procesa, kjer se soočita na eni strani ustvar-

jalec in na drugi gledalec, ki je s tem postal neke vrste soustvarjalec nove izkušnje, novega doživetja in sprejemanja, povezanega z določeno likovno stvaritvijo kot povsem nove in nepredvidljive komunikacijske oblike"

Vera Peklar

Stojan Kerbler je praznoval šestdeset let

Uči nas gledati

Kerblerjevih 60 let je privabilo v Miheličevo galerijo mnogo obiskovalcev. Zvrstile so se številne čestitke, pozdravi in prisrčen kulturni program. Posebno v spominu so mi ostale Šavriške pupe en ragaconi, skupina iz Istre, ki izžareva neko prvinskost. Prihaja namreč iz pokrajine, kjer je življenje prav tako na nek način zastalo, kakor v Kerblerjevih Halozah.

Otvoritveni govor predsednika uprave Taluma Danila Topleka je bil kratek, a povedal je vse, predvsem pa to, kako spoštovan in cenjen je mojster tudi v Talumu, kjer je več kot trideset let beležil življenje v tovarni in okoli nje.

"Ne le beležil, temveč ocenjeval, svetoval in tudi ukrepal", je poudaril Danilo

Toplek. "Vesel sem, da smo bili skupaj pri mnogih prelomnih dogodkih v naši tovarni in to ne le kot opazovalci, temveč predvsem kot kreatorji dogajanj. S tem, da smo Stojanu včasih pomagali pri realizaciji kakšnega njegovih, s fotografijo povezanih načrtov, smo se mu le malo oddolžili za to, kar on daje nam: uči nas

gledati! Te šole ne bi radi zamenjali, še manj pa menjali učitelja", je končal svoj nagovor Danilo Toplek.

In kakšni so bili občutki mojstra fotografije ob množici obiskovalcev?

"Ptuj je znan, da ljudje radi hodijo na otvoritve, če je obletnica, toliko bolj.

Prišla je generacija, ki me pozna in me ves čas spremlja

Težko je govoriti o občutkih. Jaz ne govorim rad. Fotograf izraža svoje občutke s fotografijo."

Vera Peklar

Poškodbe v obdobju januar - september

Podatki o gibanju poškodb pri delu v devetih mesecih letošnjega leta kažejo, da se je število poškodb v primerjavi z lanskim enakim obdobjem ponovno bistveno zmanjšalo (51 poškodb lani, 27 poškodb v enakem obdobju letos).

Prav tako se je zmanjšalo število izgubljenih dni od 718 na 509 dni, kar znaša zmanjšanje za 29 odstotkov.

Pregled poškod po DE za obdobje I - IX/98

DE Elektrolize	0
DE Promet	1
DE Proizvodnja anod	1
DE Energetika	1
DE Zag.kakovosti	2
Službe	2
DE Predelava al.	4
DE Livarne	6
DE Vzdrževanje	9

V tretjem četrtletju 98 ne beležimo nobene poškodbe v delovnih enotah: Energetika, Elektrolize, Proizvodnja anod in Livarne.

Ocena varstva pri delu v družbi Talum je še vedno - uspešno.

Iz poročila SVD

Prebrali smo za vas

Argumenti za napredovanje

Nadrejeni poudarjajo, da samo želja po napredovanju in prepričanje, da človek na mestu, ki ga zaseda, ne zasluži dovolj za dostojno življenje, nikakor nista dovolj čvrsta argumenta za napredovanje. Če želite svojega šefa prepričati, da ste res zreli za napredovanje, da si to zaslužite in da boste nove naloge tudi uspešno obvladovali (nevarnost Petrovega načela), vam svetujemo, da se v pogovorih (pogajanjih) za boljši poklicni položaj oprete na konkretne dosežke, zmožnosti in sposobnosti, kot so:

- znanje in izkušnje, ki so se potrdili v dosedanjem delu,
- visoka stopnja neodvisnosti in samostojnosti pri delu,
- zanesljivost in natančnost,
- želja (doseženi uspehi) po dodatnem izobraževanju in izpopolnjevanju,
- pripravljenost za prevzem večje odgovornosti,
- navdušenje nad novimi nalogami in zadolžitvami,
- pripravljenost na večje časovne in psihofizične obremenitve pri delu,
- želja po višjem dohodku (dokažite, da si ga dejansko tudi zaslužite), želja po večjem vplivu in pomembnejši vlogi v določenih projektih in programih,
- prožnost in vztrajnost pri delu,
- moč in vpliv pri sodelavcih in podrejenih,
- sposobnost vodenja in prenašanja odgovornosti,
- smisel za skupinsko delo,
- vaše poklicne ambicije.

Pogovor poskušajte izpeljati tako, da bo nadrejenemu jasno, da se zavedate tako prijetnih kot zahtevnih plati napredovanja, ki ga predlagate. Najbolje je, da ga prepričate, da je napredovanje logično nadaljevanje vaših dosedanjih poklicnih prizadevanj in uspehov.

GV,št.31/98

Javno opravičilo podjetjema Talum in Perutnini Ptuj

V lokalnem glasilu občine Kidričevo Ravno polje sem objavila intervju z Andrejo Lamperger. Pri tem je pri 8. vprašanju, ko govoriva o nadaljevanju njenega šolanja v Ameriki, nisem pravilno citirala in sem pri tem nehote prizadela ugled podjetja Talum, ugled podjetja Perutnina Ptuj, ugled Andreje Lamperger ter njene družine. Vsem prizadetim se najiskrenejše opravičujem za nastalo škodo.

Z obžalovanjem
Gabrijela Milošič

Za prijetno partnerstvo

Zdravo in zadovoljno zasebno življenje sodi po mnenju zdravnikov in psihologov med najpomembnejše elemente uspeha pri delu in v karieri. Če hočete uživati v partnerstvu in družini, se skušajte izogibati predvsem dejanjem, lastnostim in okoliščinam , zaradi katerih se sodobni pari najpogosteje prepirajo. Mednje sodijo:

- zapravlјivost, zaradi denarja se prepira 40 odstotkov partnerjev
- nezanesljivost, ki botruje 35 odstotkom zakonskih prepиров
- pomanjkanje empatije (razumevanja in naklonjenosti), ki je krivo za 35 odstotkov nesoglasij
- netočnost, ki povzroči 35 odstotkov sporov
- ljubosumnost in pomanjkanje strpnosti zaneti 28 odstotkov sporov
- neizpolnjene želje v spolnosti so vzrok 23 odstotkov nesoglasij
- domača opravila in gospodinjstvo povzročata ogenj v strehi v 17 odstotkih primerov
- naložba denarja povzroči 13 odstotkov sporov
- pomanjkanje humorja botruje 13 odstotkom prepиров
- izbira televizijskega programa zaneti iskro nesoglasja v 15 odstotkih zakonskih spopadov
- obiski staršev in sorodnikov pa so jabolko spora v osmih odstotkih primerov.

GV, julij 98

Srečanje upokojencev Taluma

S srečanjem upokojencev se začne praznični teden Talumu. Čeprav 21. november ni več dela prost dan, ampak čisto navaden delovnik, govorimo o prazniku. Kljub vsem tegobam, s katerimi se je srečeval tudi Talum, nam je uspelo ohraniti trdno vez z našimi nekdanjimi sodelavci, ki se vsako leto številno odzovejo povabilu na srečanje. Letos jih je v imenu vodstva pozdravila članica uprave Taluma Brigita Ačimovič. Na kratko jih je spomnila na pomemb-

nejše dogodke in posebej omenila deblokado žiro računa, ter tudi za naprej napovedala ugoden razplet dogodkov za Talum. Povabila jih je na dan odprtih vrat, kjer bodo dobili še več informacij in videli, kaj vse se je spremenilo. Stalni gostje srečanja so tudi naši godbeniki in pevci, ki so se jim pridružile še pevke Društva upokojencev iz Kidričevega. Na orglice pa je svojim nekdanjim sodelavcem zaigral nekaj viž Ernest Jamer iz Kidričevega.

Povabilo na koncert

50 let
Pihalnega orkestra
Talum Kidričevo
 1948-1998
 Svečani koncert bo v
 dvorani restavracije
 Pan v Kidričevem, 27.
 novembra 1998
 ob 19. uri

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d.d. 2325 Kidričevo, Tovarniška c. 10, telefon: 062 7995-112, telefaks: 062 7995-139. Izhaja mesečno v nakladi 2500 izvodov. Glavna in odgovorna urednica: Vera Peklar. Sodelavca: Darko Ferlinc in Ivo Ercegovič. Fotografija: Stojan Kerbler, Darko Ferlinc, Vera Peklar. Računalniška obdelava: OK repro studio, Maribor. Tiskarna Bezjak, Maribor.

Po mnenju Urada za informiranje sodi časopis ALUMINIJ med proizvode informativnega značaja, za katere se plačuje 5 odstotni prometni davek.